

Litera 13

Revistă manifest

Semnul etern de Hugo MĂRĂCINEANU

zahăr ars

Virgil ANDRONESCU

Plouă mărunț, miroase a zahăr ars
dincolo de singurătatea amară
farurile autoturismelor
clipe moarte oglindesc în asfalt
oriunde aş fugi numai întuneric
și ploaia mărunță,
amară, spală suflete umilite
nimic imaginar, doar zahăr ars,
siluete umane oglindesc în asfalt
întunericul nopții.

Cuprins

2 - Codruța Tudoriu premiată, Seară literară la *Hanul Muchiei*, *Litera 13* s-a întâlnit cu Arcadie Suceveanu de *Ziua Poeziei*, 3 - A fost mai mult decât un director onorific - Mihai VINTILĂ, 4 - Cine nu se predă?! - **Ion BĂLAN**, 5 - Câmpia din noi - Alexandru HALUPA, 6 - Falnicul de ieri, ciotul de azi - Angela BURTEA, 7- De ce mereu, mereu personale Hugo - Hugo MĂRĂCINEANU, 8 - Treisprezecian - Nicolae ROTARU, Lansarea romanului *...Ca floarea câmpului...* - Virgil ANDRONESCU, 9 - *Ivirea* - Cătălin LUNGU, 10-11 - BRĂILA (1914-1916) IV. Viața cultural artistică - Prof. Adriana GRIGORESCU, 12 - Creații brăilene în 1927, 13 - *Anti-orice* cu Ștefan Bolea - Mihai VINTILĂ, 14 - *Semnul se vede, dar nu se înțelege, ideile se înțeleg, dar nu se văd* (Platon)- Virgil ANDRONESCU, 15 - Poezia din *Casa cu Nimicuri* - Teo CABEL, 16-17 - *COMISELE IUBIRI* de Petre RĂU - Dumitru ANGHEL, 18 - Evenimente culturale brăilene, aprilie - iunie 2017- Mihai VINTILĂ, Zig-zag, 19-20 - Meta-minimalism- A.G.Secară, 21 - *S-au întors olimpicii lui 2017 de la Nicolae Bălcescu* - Luminița Dascălu, 22 - Poezie - Dănuț Cătălin ZAHARIA, 23 - Semnal, 24 - *Inspirata călătorie a copiilor și a adulților brăileni în minunata lume a poveștilor* - Virgil ANDRONESCU.

Codruța Tudoriu premiată

Codruța Tudoriu a primit la Festivalul Internațional de Carte *Axis Libri* **mențiunea** pentru poezie și **premiul** revistei *Axis Libri* pentru eseu la concursul *Scriitori de ieri, de azi și de mâine*.

Seară literară la *Hanul Muchiei*

Litera 13 a organizat vineri 19 mai o *Seară literară la Hanul Muchiei* din satul Muchea comuna Siliștea. Au răspuns invitației noastre mai mulți scriitori, ziariști, pictori și public divers. Evenimentul a început la ora 17 când într-o ordine aleatorie scriitorii au citit prin rotație din creațiile proprii. Desigur că cele mai gustate moment au fost cele ale epigramaștilor brăileni în frunte cu Stela Șerbu Răducan și Vasile Mandric. Ne-au încântat cu poezii : Mihai Vintilă, Cătălin Zaharia, Virgil Andronescu, Alexandru Halupa, Luminița Dascălu, Valentina Balaban, Lucia Pătrașcu, Nicolae Matei și cu materiale diverse Aurel Furtună, Paula Gurău, Alexandru Ene, Dumitru Ștefănescu - Ștef.

Litera 13 s-a întâlnit cu Arcadie Suceveanu de *Ziua Poeziei*

Membrii Mișcării *Litera 13* s-au întâlnit cu poetul Arcadie Suceveanu de *Ziua Poeziei*. A fost un schimb fructuos de informații literare, de păreri și opinii despre poezie. S-au schimbat cărți. Au participat: Zeno Halupa, Virgil Andronescu, Alexandru Halupa și Mihai Vintilă.

Director onorific: Ion Bălan (1934-2017)

Redactor șef: Mihai Vintilă (membru U.Z.P.R.) **Secretar:** Alexandrina Iordache.

Rubrici: Dumitru Anghel (membru U.S.R.), Hugo Mărăcineanu (membru U.A.P.), Alexandru Halupa, Virgil Andronescu, A.G. Secară (membru U.S.R.), Lucia Pătrașcu, Frimu Ghinea, Nicolae V. Sălcișoara, Zeno Halupa.

Editura InfoEST. Redacția: Str. Principală, nr. 2, com. Siliștea, jud. Brăila, Cod poștal 817140
 E-mail office@infoest.ro vintilamihai@yahoo.co.uk

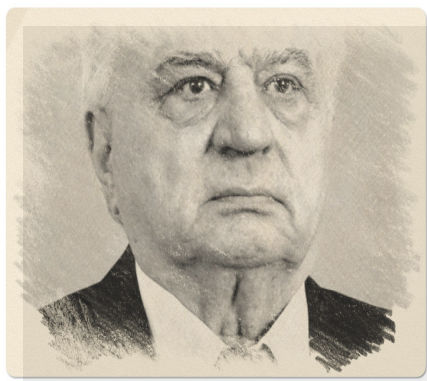
ISSN 2393 – 1248 , ISSN-L 2393 – 1248

A fost mai mult decât un director onorific

Directorul onorific la *Literei 13* dramaturgul Ion Bălan s-a stins.

Născut în 1934 în Comăneasca județul Brăila, Ion Bălan a fost orfan de tată, căzut la Stalingrad. A urmat cursurile Facultății de Ziaristică din București și apoi ale Facultății de Drept din Iași. Și-a dedicat viața profesională structurilor de securitate ale statului român. După pensionare se apropie de marea sa dragoste literară - teatrul. În anul 1984 cu piesa *Martor și judecător* câștigă *Premiul pentru dramaturgie* al Uniunii Scriitorilor din România. Scrie scenariul care devine film la Televiziunea Română și face și o adaptare pentru teatrul radiofonic.

Între 1986-1990 și 1995-2000 a fost director al Teatrului *Maria Filotti* din Brăila. Piesa *Chira Chiralina* a cărei adaptare a făcut-o pentru scenă devine sub bagheta regizoarei Cătălina Buzoianu marele succes al teatrului brăilean, cu evoluții la Marsilia în Franța.

Ion Bălan a fost un scriitor complex. Pe lângă teatru a publicat memorialistică și trei volume de proză științifico-fantastică. Editura InfoEST - al cărei director sunt - a publicat ultimele sale cărți.

Iubea jocul de box, tenisul de masă și fotbalul. Juca șah și table săptămânal cu un grup de prieteni.

Mihai VINTILĂ

A fost un îndrumător și un înfocat susținător al revistei *Litera 13* pe care o vedea drept *manifestul literar* al Brăilei. Din acest motiv și datorită dumniei sale revista noastră poartă subtitlu *revistă manifest*.

Ne vor lipsi spiritul său tânăr și polemicile purtate la un colț de masă care îl făceau să fie un om deosebit. Sper ca în viitor cu ajutorul colegului Virgil Andronescu și sub îndrumarea fiului lui Ion Bălan, realizatorul de televiziune și profesorul Sorin Ovidiu Bălan, să putem definitiva volumele la care lucra rămase în manuscris.

Cine nu se predă?!

Judecătorul: Următoarea cauză!

Grefierul: Atac armat la o bancă. Părțile sunt prezente.

Judecătorul: Domnule procuror...

Procurorul: Inculpatul a comis un jaf armat la o bancă din cartier însușindu-și prin amenințare cu un pistol suma de 100.000 lei și 5.000 de Euro. A profitat de ora de pauză din activitatea băncii și de lipsa pazei, care servea masa într-o cameră izolată. Deci jaf armat clasic! Solicit pedeapsa maximă prevăzută de legea penală în materie.

Judecătorul: Mulțumesc domnule procuror. Arestat, de ce ai atacat banca?

Arestatul: Domnule judecător, sunt șomer de mai mulți ani, motiv pentru care m-am hotărât să mă împrumut de la bancă, dar am fost refuzat pe motiv că sunt șomer! Atunci am hotărât să împrumut banii de care aveam nevoie de la o bancă pentru a începe o afacere legală și cinstită.

Avocatul: Domnule judecător, clientul meu a folosit un pistol de jucărie și l-a arătat, n-a amenințat-o pe casieră, doar ca să nu țipe. După ce a luat banii oferiți de casieră, rețineți domnule judecător, oferiți de către casieră, suma pentru care clientul meu, o persoană onorabilă, a lăsat o chitanță cu care să se justifice casiera.

Ion BĂLAN

Domule judecător, clientul meu se jură în fața dumneavoastră pe Biblie, că primele salarii le va dona băncii pentru a acoperi suma luată cu împrumut și dobânda aferentă pentru ca să nu intre banca în faliment. Deci n-a fost jaf ci împrumut, ce-i drept cam atipic, dar ce nu-i atipic în ziua de azi? Cer scuze, dar văd și pe fața dumneavoastră semne de îndoială că arestatul, adică clientul meu, a comis un jaf armat. Deci solicit clemență pentru un tânăr șomer dispus să restituie suma luată de la bancă sub amenințarea falsă cu un pistol de jucărie.

Judecătorul: Ce meserie are clientul dumneavoastră?

Avocatul: Nu este încă calificat într-o meserie cu caracter permanent...

Judecătorul: Atunci o să aibă timp ca în atelierile penitenciarului să se califice într-o meserie cu caracter permanent și o calificare serioasă în cazul clientului dumneavoastră se face foarte bine în trei ani!

Pastila mică: Nu ataca o bancă cu un pistol de jucărie, va crede lumea că ai dat în mintea copiilor!

Abonamente

Prețul unui abonament este de **50 de lei**.

- primiți 8 numere din revista *Litera 13*,
  - primiți un exemplar din volumul *România văzută dintr-un colț de Bărăgan* cu autograf.
  - include expediția la adresa dumneavoastră.
- Abonamentele sunt valabile în România.

Trimiteți un mandat poștal pe adresa redacției pe numele Mihai Vintilă, sau direct prin bancă la :

APRIROTECH S.R.L .

ING BANK Office Brăila

IBAN RO19 INGB 0000 9999 0545 4879

J9/622/2015 , CUI 35259181

Trimiteți confirmarea plății pe e-mail-ul redacției.

Câmpia din noi

Volumul *Câmpia din noi* de Tudorița Tarniță este traversat de la un capăt la celălalt de melancolie și tristețe agonisită în suflet. Poeta descrie într-un stil propriu reîntoarcerea la momentele copilăriei petrecută în Bărăgan, pe malul Dunării, pe malul Timpului: *Am alergat/pe malul Timpului/cu tălpile-ncinse/cu umerii goi.../zbaterea fluturilor/incendiați de zbor/incărunțește liniștea/închisă în romburi,/ecoul cascadei/se sparge-n tăcere/și pasărea aceasta/se-nfruptă din mine,/se-nfruptă din noi...* Apar elemente specifice poeziei pluviale în maniera poetului Nicolae Grigore Mărășanu: *izvoare, fluviu, cascade, lebede, nuferi, lotci, sălcii, alge*, așa cum prea frumos reiese din poezia **De Dunăre**: *În mine ard izvoare nebune/și plopii tremură-a uimire,/Când versul, rostit în rune/îmbracă hainele din mine./ Mă las scăldat în ploile de grâne/în fiecare primăvară/când mieii albi se-ntorc la stâne/și visu-n bobul de secară / ... Și rup din miezul dulce-al pâinii/Mă-nfrupt din el ca dintr-o soartă/iar când se-ntorc în zbor lăstunii/o vârstă tainică mă poartă.*

La poeta Tudorița Tarniță cuvintele au devenit o taină a zborului ea trăiește între albastru și verde și descompune filosofia florii de cireș. De asemenea în numeroase poezii se face referire la mitul Chirei Chiralina ce reprezintă o sursă inepuizabilă de inspirație pentru poezii dunăreni: *Din bob de grâu și de secară/Doinește Dunărea senină/Ștergar țesut la mal de țară/Cu ochi de blândă Chiralină sau din blestem de Chiralină/unda Dunării se-alină/dintr-o luntre pescărească/din iubire nelumească sau visând de rățăcesc ades/pe străzi scăldate în lumină/ M-apropii umbrelor ce țes/Fierbinte dor de Chiralină.*

Volumul este închinat părinților și bunicilor poetei, sentimentul patern fiind evocat cu multă sensibilitate și profunzime în poezia **Tatălui meu** pe care poeta îl caracterizează prin metafore de calibru: *Tatăl meu/este primul/voievod al câmpiei./Pe umerii lui/Bărăganu-ncolțește rotund/ca o pâine.* Atmosfera nu este apăsătoare, sumbră, nu am întâlnit nicăieri gândul sau presentimentul morții, al dispariției totale ci volumul este deschis visării este deschis unui remember continuu: *Am simțit că a venit/Toamna/când m-ai mângâiat/ca pe vremuri./Mâinile tale/miros/a mere coapte/a porumb și a nuci.../Ți-s mâinile aspre,/dar nici eu/nu mai sunt/ca atunci...*

Alexandru HALUPA

Dar cum poeziei îi trebuie și dramul de nebulie pentru a străluci, nici poeta noastră nu stă cuminte (și bine face!) surprinzându-ne foarte plăcut cu metafore și versuri de inspirație stănesciană sau chiar optzecistă: *un șarpe mușcă din lumină, un strop de lumină dă greș, un orb își aruncă securea, toate pietrele mă dor, Din care unghi să te mai scriu/Târziule născut târziu?, vorbesc cu fluviul crestat în inimă.*

Nichita Stănescu scria într-un articol intitulat *Răspunderea poetului față de sine și de lume*, următoarele: *Poezia este dimensiunea spirituală care suportă cel mai greu definițiile. Aceasta poate și din pricină că poetul trebuie să facă față în permanență unei situații paradoxale: să comunice unicul, să facă să devină comunicabil, cu o adresă foarte largă, ceea ce de fapt e profund singular, să dea o formă profund generală și accesibilă unui conținut strict.* Într-adevăr Poezia rămâne marea necunoscută, marea dilemă a literaturii din orice perioadă, deoarece poezia este un act creator bazat în cea mai mare parte pe sentimente. Odată creată - ea - devine un organism viu, capabilă să dezvolte propriile sentimente, să se retragă de acolo de unde nu-i este locul, unde este rănită și să crească acolo unde simte pământ rodnic. Poezia Tudoriței Tarniță a rezistat, a așteptat cu stoicism prin sertar mulți ani, dar acum ni se înfățișează și abia așteptă să se îndrăgostească de noi!

Duhul apei – doamnei Tudorița Tarniță, cu ocazia triplei lansări de carte. *Veți rămâne doamnă/fiica fluviului fără sfârșit,/purtată de duhul apei/pe care mereu l-ați iubit./În memoria ierbii din Bărăgan/veți rămâne, doamnă,/să ne recitați visul peștilor/când se-agață de toamnă./Dorurile dumneavoastră/ Luceferii n-au cum să le numere/că vă arde în suflet o candelă/nu cu untdelemn/ci cu apă din Dunăre!*

Tudorița Tarniță, *Câmpia din noi*, Siliștea-Brăila, Editura InfoEST.

Falnicul de ieri, ciotul de azi

M-am împiedicat astăzi de-un ciot. Fie nu l-am zărit, fie l-am desconsiderat, spunându-mi în sinea mea: *Un ciot!* Iar ciotul, mic și noduros, a vrut să-și facă simțită prezența, fiindcă i se părea că prea se fudulise lumea. Ce avusese cu mine de m-a oprit din drum, poticnindu-mă, nu știu! Și unde mai pui, că mi-am întors privirea brusc și m-am îndreptat de spate, ca fulgerată, apoi mi-am văzut de drum, aparent netulburată.

Aiurea! Netulburată! Cum naiba să nu te învolburezi măcar un pic, când te împiedici de-un ciot! Ei, și ce dacă odinioară a fost parte considerabilă dintr-un copac falnic? Gata, s-a dus! S-a terminat cu el. S-a tăiat filmul! Ce-a fost verde s-a uscat, frunzișul s-a scuturat, iar lemnul...îndepărtat...

Recunosc, eu n-am stat niciodată la umbra lui, n-am avut parte de măreția coroanei sale. Am vrut o dată, o singură dată, să-i ating o rămurică... așa... într-o doară și s-a zburlit la mine de-am crezut că văd stele verzi. Mai-mai să-mi scoată ochii la adierea unui vânticel. Cum îmi permit eu să pun mâna pe minunatul său frunziș! De-atunci, nici măcar nu m-am mai apropiat! L-am ocolit și bine am făcut. Știam eu că vremea vremuiește și nu e în favoarea lui, iar înfumurarea n-ajută nimănui. De ce nu i-au plăcut și ochii mei, nu știu. Ei, nu știu! Știu, cum să nu știu! Nu erau albaștri! Oare dacă îmi puneam lentile de contact, ne contactam mai bine?

Dar ce-mi pasă mie, de fapt! Ce treabă am eu cu cioturile? M-am împiedicat, m-am îndreptat și mi-am continuat drumul! Da! Așa o fi, dar în urma mea se auzeu vorbele tânguite ale ciotului. La început, *am crezut că mi s-a părut* că auzul îmi joacă feste. Realitatea era alta. Mâhnirea lui răzbătea până în locul în care mă odihneam. Nu, nu cu mine avea ciotul de împărțit averi și secrete, ci cu aceia care-i elogiaseră podoaba în fiecare anotimp și nu ți-ar fi fost dacă toamna și iarna mai rămânea ceva din el! Cu aceia avea el acum o treabă. Mare treabă, mare socoteală!

Uitaseră aceia, care treceau acum și-l ocoleau cu bună știință sau îi aruncau un zâmbet fugar, semn că nu-și văd capul de treburi, de vremurile străvechi?

Ce-i omul nostru! - își spunea ciotul. *A uitat, parșivul, când stătea rezemat de trunchiul meu și căuta căldura și protecția mea! Îi plăcea umbra puterii mele și se uita adesea în jur să nu mai apară vreunul, care să devină candidat principal la poalele crengilor mele. Privea în jur, perversul, holba ochii ca broscoiul și-i rotea în toate părțile, să nu care cumva să decadă din drepturi, în cazul în care s-ar fi creat vreo fisură sau vreo porțiță, iar noii mușterii, dornici de răsfăț, să le ia locul. Nemernicul!*

Angela BURTEA

Mi-am zis eu atunci, că trebuie să fiu mai atent, dar glasul mieros al omului m-a năucit de tot, iar laudele lui s-au dovedit a fi zdrențe-n vânt! Și cât am crezut în spusele, îmbrățișările și-n grijile care năvăleau peste mine zilnic. Mă impresura perfidul cu laude deșarte și-mi cânta în strună, primăvara mă toaleta, iar imaginea mea sporea clipă de clipă și eu...eu îmi înfoiam crengile crăpând de bucurie, zicând că sunt cel mai mare dintre toți marii. Și de-aș mai fi măcar o zi din ceea ce am fost, să vezi cum i-aș pune pe fugă pe trădătorii și pupincuriștii ăștia! I-aș lăsa să creadă că sunt același, iar sub zâmbetul plin de amabilitate, pe care l-am împrumutat tot de la ei, le-aș lăsa niște urme adânci, să nu mă uite niciodată. Aș tăia în carne vie și le-aș presăra sare grunjoasă, ca la murături, să-mi simtă puterea și după apusul soarelui.

Am avut răbdare ce-am avut, după care m-am retras înfiorată, să nu mai aud toate bâlbele ciotului. Îmi venea să mă-ntorc și să-i urlu în ureche, așa cum făcea el odinioară, când hăturile erau în mâinile lui și le manevra după bunul plac: *De ce te văicărești, stimate ciot, ce durere mare te străpunge? Te-a înconjurat din toate părțile neputința? Nu-ți mai împodobește nimeni ramurile? Ți-au fugit spre alte zări slugoii? Cheamă-i și vor veni! Nu, nu vor mai fi atât de dispuși, încât să apară cât ai bate din palme, dar vor veni! Unii, știu precis, întotdeauna au avut obrazul mai subțire și nu uită frunza care i-a hrănit și protejat, dar sunt prinși cu afacerile. De, cine nu are azi afaceri? Alții...nu te mai recunosc drept binefăcător de multă vreme, chiar de-atunci, de când vă pupați pe la chefuri sau întâlnirile de taină. Acum, așteaptă, ciotule, așteaptă, nu dispera și lasă plânsul! Privește lung spre zările albastre și vezi cum trec, rând pe rând, supușii tăi și alte neamuri și... resemnează-te, adulmecându-ți miasma proprie, fiindcă parfumurile fine n-au fost niciodată de nasul tău!*

De ce mereu, mereu *personale* Hugo

De când mă știu mi-am dorit să comunic, să fiu în comuniune cu totul, am, să pot, să vreau, aceasta poate și datorită pustiirii mele încă din copilărie printre străinii cu care am învățat să trăiesc, că dorul de ducă, de necunoscut, de iubirea de bun și frumos mi-a deschis drumul artei de timpuriu.

Am crezut de la început că este cel mai potrivit pentru a pune în inimile celorlalți trăirile din inima mea, iar azi constat mă apropii de marea finală că nu-mi ajung culorile și gramatica artei plastice, că prea sunt multe de spus și simt că trebuie să cuprind totul- că artistul trebuie să știe tot și încă ceva pe deasupra.

Nu mi-au mai ajuns suportul psihologic al culorilor și liniile și tehnicile, am simțit că dincolo de acestea mai e ceva de comunicat, ceva pe care nici simbolul, nici heraldica, nici alambicarea tehnicilor nu-l susțin, nu-l cuprind și atunci am apelat la nesecata limbă românească, la proză, la poezie și eseu. Și-am început, când a fost posibil, să-mi însoțesc expozițiile cu nuvele, poezii, eseuri, în plachete, cărți ori pur și simplu în panouri, planșe, foi plasate între tablouri.

Iată o motivație pentru cele aproape 100 de expoziții *personale* vernisate într-o jumătate de secol. și sigur că nu s-ar fi putut altfel pentru publicul din Brăila, Tecuci, Breaza, Ulmu, Galați, pentru *personalele* permanente din Hotelul *Delfin* de la Năvodari, din hotelul cooperativei de la Mamaia, pentru elevii de la Cerna, studenții de la Universitatea *C. Brâncoveanu*, publicul de la Progresul, publicul ce se perinda prin Palatul de Justiție, pentru publicul Muzeului *Carol I* ori pentru publicul Galeriilor de Artă din Brăila.

Hugo MĂRĂCINEANU

Personalele mele se încheagă în jurul unor descoperiri, în jurul unor experiențe, a unor călătorii și revelații din timp și spațiu, al unor reflecții asupra geniului, eșecului, dispariției și-a veșnicilor întrebări: cine suntem, de unde venim și unde plecăm? Aproape toate s-au desfășurat sub un nume generic: *Malurile-curgere-limită-albie-pământ-țel atins-nelimită interioară*; *Geneza dispariției- naștere-curgere-rotație-gena dispariției*, însoțită de volumul de poeme *Geneza dispariției*, pe ramele tablourilor am scris catrenul definitoriu: *Porțile- deschideri-căi-închideri-porțile în mentalul popoarelor-poartă spre dincolo*, expoziție însoțită de volumul de poezie *Porțile* ilustrat de Walter Mărăcineanu; *Lutul, oalele și omul- curgere-devenire-urcare-multiplicare-istorie-situri-reîntoarcerea în materie*, lucrările fiind intercalate cu poezii afișate pe planșe mari; *Atlantida - vis-speranță-taină- dor de necunoscut-drum intrerupt de cataclisme-pericol-atenție*, în acest cadru am lansat nuvela în trei părți *Atlantida, dragostea mea*, citită la vernisaj; *Eminescu- realitatea de dincolo de realitate-lumea geniului-trădarea lui Eminescu-tarele societății-iubirea- Eminescu, darul lui Dumnezeu pentru salvarea limbii române, Blestemul peste timp - eseu citit la vernisaj*; *Călătorie la începuturi- redescoperiri avancristianică-hiperboreenii-reflecții din pelerinajul în Israel*, am citit pe parcursul vernisajului cu *11 poezii* care refac un traseu ce curge prin interior pe drumul în Țara Sfântă.

Într-o *personală* te poți desfășura, îți susții discursul, îți pui în evidență complexitatea trăirilor, gândurilor, poți continua de la un cadru la altul, poți relua în altă gamă, în alți parametri ceea ce ai de spus. De ce mereu *personale*?! Pentru că lucrările mele se simt bine, se susțin și se completează și-mi dau sentimentul confortabil că am exprimat un tot, că m-am dăruit prin ceea ce spun.

SEMNUl MIRĂRII

Treisprezecian

Aflu de existența unei reviste care-mi stârnește, fie și numai prin titlu, luarea aminte. De ce? Eu – la fel ca Iisus Christos, Mihai Eminescu, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Liviu Rebreanu și câți alții – sunt *treisprezecian*. Unul care crede că numărul cu ghinion îi este fast!

Câteva explicații: după ce am absolvit două școli înalte situându-mă (la Jurnalism și Științele Comunicării) din câteva sute de absolvenți, al 13-lea, iar (la Academia Militară), din 14 finaliști, tot al 13-lea, am început să urmăresc fenomenul *Litera 13!* (E vorba de J, de la Jandarmerie, unde am lucrat 13 ani până la gradul de general și de la Jurnalism, unde am trudit alți 13, de la redactor la director al revistei *Pentru patrie*).

Cine nu crede poate verifica și faptul că pe un 13 ianuarie la ora 13.00, în apartamentul 13 din blocul M13 din Capitală s-a născut fiul meu care m-a făcut bunic de băiat.

Nicolae ROTARU

De aici și până la a-mi boteza toate cele 113 cărți publicate cu titluri (plus subtitluri sau capitole, după caz) însumând 13 litere n-a mai fost decât un pas.

Hachiță sau obsesie (invocată adesea, inclusiv de cei ce mă cunosc) acest număr mă urmărește. Am susținut și rubrici prin presă intitulate (ca și cea pe care v-o propun) cu 13 litere. Dacă ludicitatea și spiritul critic (vă) convin, dacă ideea vă surâde, voi recidiva, propunându-vă câte o tabletă-pamflet de minimum 13 rânduri sau maximum 26.

Apropo: știți că alfabetul nostru are 13 litere? Privind în oglindă, desigur! La o bună vedere!

Lansarea romanului ...Ca floarea câmpului...

Virgil ANDRONESCU

La Biblioteca Județeană *Panait Istrati* din Brăila s-a desfășurat vineri, 9 iunie 2017, lansarea cărții *... Ca floarea câmpului...*, volum semnat de scriitorul Valeriu Ion Găgiulescu. Romanul a fost prezentat de poetul Alexandru Halupa și de jurnalistul Mihai Vintilă. Evenimentul a avut loc la Secția Mediatecă și a fost moderat dr. Eduard Claudiu Brăileanu, șef serviciu în cadrul bibliotecii. *...Ca floarea câmpului...* este un roman social-psihologic și a fost publicat prima dată în anul 2006 la Alexandria, iar în anul 2017 a apărut într-o ediție revizuită la Brăila, la Editura InfoEst.

...Ca floarea câmpului... reprezintă o premiera editorială a publicistului Valeriu Ion Găgiulescu, care s-a născut la mal de Dunăre, la Brăila, dar s-a stabilit încă din copilărie tot lângă bătrânul fluviu, dar la Turnu Măgurele. Personajele romanului par așezate pe fundalul unei istorii tulburi și nefericite, marcată de ultimul război, de experiența comunismului și a ideologiei sale

nefaste, viețile lor stau sub semnul unui destin implacabil, al necesității și întâmplării din filosofia marxistă – a scris în prefața acestei cărți publicistul și criticul literar Dumitru Anghel.

Finalul evenimentului a aparținut scriitorului Valeriu Ion Găgiulescu. Au mai luat cuvântul: poetul și epigramistul Vasile Mandric, scriitorul Jenică Chiriac, jurnalistul și scriitorul Vergil Matei și epigramista Stela Șerbu-Răducan.

Ivirea

Ochiul de apă împodobit din plin cu gene lungi de stufăriș semeț, priveghează nu departe de cărarea Dunării. Într-o margine a lacului, un mănunchi de papură își trece cu delicatețe degetele catifelate prin coama vântului scăpat din strunga Bărăganului, înfiorând balta cu partituri șoptite.

Cufărul apei ascunde taine desprinse parcă, din murmurul începutului de lume: seminții de pești, raci, broaște sau șerpi, cutreieră slobode adâncul mărginit de palmele pământului. Toți și toate își știu rostul aici, împlinind chemări din vremuri de demult.

În tot acest freamăt de iarmaroc își fac loc, discret și vremelnic, gingașele nimfe care stau, din clipă în clipă, să se nască pentru o altă viață. Numărătoarea inversă va împlini destinul lor subacvatic și micile creaturi vor trăi în curând un altfel de timp: răgazul zborului.

Identitatea nimfei se va dilua în adâncuri și, în curând, va purta nume nou: libelulă. Oacheșă libelulă...

Lacul moțâie încă leneș. Învăluit în aburul dimineții, pare un imens baldachin al cărui așternut este împodobit, ici și colo, cu petece de mătasea-broaștei.

O pruncă libelulă părăsește șovăielnic luciul apei și zboară scurt pe pleoapa unui nufăr ce soarbe încântat razele desprinse de pe chipul blând, de piersică coaptă, al soarelui nou născut. Privește în jur cu ochii săi mari și are sentimentul că nu este singură:

- Te așteptam! - se auzi un glas deloc străin.

Plăpânda goangă văzu deasupra sa, zburând în cercuri mici, două insecte care arătau exact ca ea. Doar că erau mai mari și, cu siguranță, mai mature:

- Pe mine?

Cătălin LUNGU

- Da, dragă. Știu că pare greu de crezut, dar suntem rude. Adică, suntem chiar părinții tăi. Bine ai venit!

- În cazul acesta, mă bucur! Bine v-am găsit! Tocmai mă gândeam în ce parte s-o apuc... Mulțumesc pentru întâmpinare!

- Cu plăcere! Acum, vino cu noi să-ți arătăm frumusețile acestei lumi!

- Mergem departe? Nu sunt așa de sigură pe aripile mele.

- Hai, curaj! O să zburăm alături de tine. Uite, primăvara stă să germineze încă o zi frumoasă!

Zborul stângaci al micii libelule așternu un zâmbet șiret pe chipul unei broaște care plutea letargic, la umbra unei sălcii:

- Ți-aș ura bun venit, dar mi-e prea lene...

Sper să-ți simt gustul în curând. - orăcăi ca pentru sine dolofana, înghițind în sec.

- Stați, nu vă îndepărtați! - strigă nou venita. Mi-e cam teamă singură...

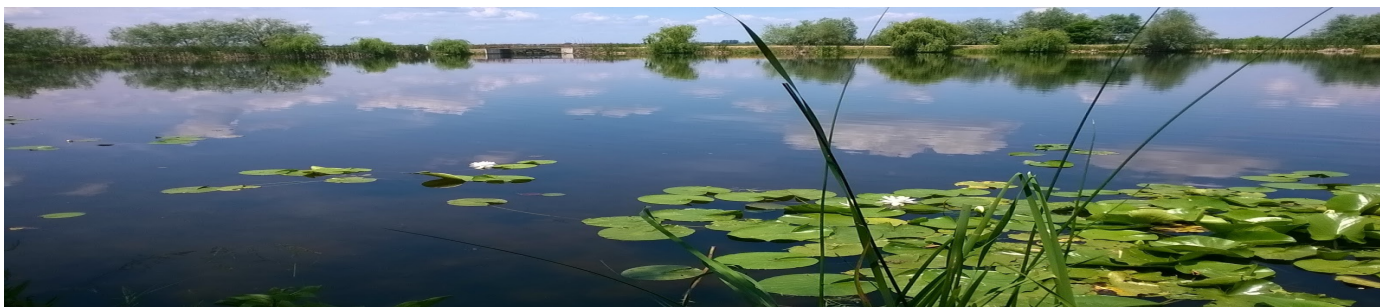
- Bine, atunci să poposim pe umerii sulfinei ce strălucește sub noi. Să întărziem puțin, adulmecând mireasma ei bălaie. - spuse tatăl libelulei.

Fuioare de vânt ludic legănau firele de floare. Respirând adânc, mama libelulă șopti:

- Zefira... Frumos nume! Ți-ar plăcea să te cheme așa?

- Cred că da. Este un nume adus de adierea nobilului Zefir?

- Adevărat! Să ne trăiești, Zefira, și să fii curajoasă ca... vestita Chira! - exclamă, în duet, părinții copilei. Să te bucuri deopotrivă de limpezimile și de tainele vieții!

BRĂILA (1914-1916)

IV. Viața cultural artistică

Paralel cu dezvoltarea economico-socială și edilitară a Brăilei a avut loc la începutul secolului al-XX-lea și în perioada 1914-1916 și o dezvoltare culturală deosebită. Ea s-a manifestat pe mai multe planuri: școlar, tipografic, al presei, bibliotecilor, bisericii, teatrului și muzicii, al personalităților.

Nu este niciun miracol că, într-un interval de un deceniu, la Brăila s-au născut: romancierul român cel mai citit din și în străinătate – Panait Istrati (1884-1935), cel mai influent gânditor român, filosoful Nae Ionescu (1890-1940), cel mai de seamă logician român – Anton Dumitriu (1905-1992) și un remarcabil poet româno-francez – Ilarie Voronca (1903-1946). Ambianța culturală deosebită ce s-a realizat la Brăila a adus atâtea succese. Școala a existat la Brăila și sub dominația turcească, fiind necesară negustorimii brăilene ca știutori de carte și socotitori. Dascălul era plătit de părinții elevului, care asigurau și localul necesar. Dar și biserica sprijinea școala, așa cum a fost cea de la Biserica Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil, din 1817.

După anul 1831 apare școala publică, cu profesorul Ioan Penescu. Numărul școlilor va crește, mai ales după câștigarea independenței în 1877-1878. În 1906 existau 10 școli primare de băieți cu 35 de clase și 8 școli primare de fete cu 30 de clase.

Liceul real N. Bălcescu, care a dat țării atâtea nume cu prestigiu (existent din 1873 ca Școală Comercială Reală), a sărbătorit anul trecut 140 de ani de existență. Tot în 1906 mai erau 12 școli primare confesionale, o școală de meserii și una profesională pentru fete.

Un indiciu al creșterii nivelului cultural este sporirea numărului de tipografii, presă și librării. Prima tipografie se datorează prof. Ioan Penescu, în anul 1838, care situează Brăila, alături de Craiova, pe locul al II-lea între orașele de provincie în istoria tiparului românesc.

Între 1873-1915 a funcționat Tipografia *Pericle M. Pestemalgioglu* (născut la Brusa, Turcia). Dintre multele cărți editate (150 și cca 85 periodice) a participat în 1906 la Expoziția Jubiliară cu ocazia sărbătoririi a 40 de ani de domnie a Regelui Carol I, cu cartea *Orașul și Județul Brăila odinioară și astăzi. Schițe istorice și administrative* de Nae Vasilescu.

Prof. Adriana GRIGORESCU

Comercianții beneficiau de informații de profil din ziarele tipărite: *Brăila, Funcționarul comercial, Mercuriul Brăilei, Monitorul burselor* și altele. Dintre gazetele politice menționăm: *Messengerul de Brăila, Bomba, Conservatorul, Lanterna, Dunărea* (în care a apărut, pentru prima dată în România, poemul *Lucașăru* al lui Mihai Eminescu, prin grija lui Al. Djuvara, în numărul din 25 iulie 1883). Tipografia Universală C.P. Nicolau (1887-1916) a scos revista *Flori de câmp* (1911) ce s-a bucurat de colaborarea lui Dumitru Panaitescu-Perpessiciu și care a promovat un interesant material folcloric și istoric cu privire la Brăila. Tipografia Universală a editat ziare cu orientare liberală: *Apărarea, Democrația Brăilei, Liberalul, Lumina, Reforma*. Tipografia Modernă deținută de Max Frankel (1892-1930) a editat *Istoricul presei brăilene de la 1829 până la 1926*, de S. Semilian. Alte tipografii au fost: *Mayer* (1913); *Minerva* (1906-1937) cu ziarul *Timpul* al Partidului Conservator și *Revista Maritimă*; Tipografia *Lucrătorii asociați* (1907-1940) specializată în medicină; Tipografia *Dunărea* (1909-1949) cu periodicele: *Albina, Reforma, Semănătorul*; Tipografia Artistică *Arthur R. Orghidan* (1910-1942); Tipografia *Mercur* (1912-1926) care a scos revista umoristică *Gardianul Brăilei*; Tipografia *Victoria* a lui H. Perlmann (1912-1936) și Tipografia *Ethos* a grecilor. Pentru meseriași și interesele lor s-a ocupat *Gazeta meseriașilor* (26 sep. 1911-15 aug. 1916). La *Tribuna transporturilor* (27 febr. 1913-31 iunie 1915) a colaborat și Panait Istrati. În afară de ziarele în limba română au apărut la Brăila ziare în limbile: greacă, bulgară, italiană, engleză, franceză și ebraică. În anul 1912, potrivit statisticii Academiei Române, la Brăila apăreau 31 de periodice, fiind pe locul al II-lea după București.

Și numărul librăriilor trebuie apreciat pe Strada Regală: Librăria Modernă *Löbel Louis* (nr. 5); Librăria *Hestia* (nr. 17); Librăria *Ducora* (nr.21); Librăria Națională *Apostol Ciuntu* (nr. 25); pe Bulevardul Cuza, colț cu Strada Regală (azi magazinul *Dunărea*) era Librăria *Cartea de aur*, Teodor Manea; Librăria *Dumitru Ionescu* se afla la parterul Teatrului Rally.

(urmare din p.10)

Concomitent cu sporirea tipăriturilor și creșterea nivelului cultural, apar și primele biblioteci publice. Din inițiativa corpului profesoral de la Liceul *N. Bălcescu* s-a întemeiat, în ian. 1881, *Biblioteca Publică*, care avea, în anul 1906, 5.000 de volume. A doua este *Biblioteca Petre Armencea* (1896) și în 1912 se înființează *Biblioteca Nedelcu Chercea* – cetățean de seamă al Brăilei. În Piața Traian (Sf. Arhangheli) erau *Biblioteca Comunală* și *Petre Armencea* (în clădirea în care se află astăzi teatrul *Maria Filotti*) și *Cercul Voltaire* – filială a Universității din Paris, situată în dreapta bisericii. Pe Strada Regală se mai afla *Biblioteca Max Nordau*. *Cercul Voltaire* a fost fondat în anul 1905 pentru a favoriza învățarea limbii franceze și sub președinția *Domnului C. Blondel, ministru diplomat al Franței în România* în anul 1912 a avut loc la Teatrul Regal o serată muzicală și dramatică în scop filantropic. Atunci, pe 2 martie a cântat George Enescu și presa timpului a scris: *Vioara sa nu scoate sunete indiferente, ea vorbește, cântă și plânge sub arcușul fermecător al maestrului.*

Mai erau alte trei biblioteci importante: a Institutului de Cultură Italiană în România, *Nordau Derera* a Comunității Evreiești și *Biblioteca Copiilor*. Din anul 1881, prin Decretul Regal nr. 2134, Regele Carol I autoriza funcționarea la Brăila a Muzeului Științific. Așa cum spune N. Iorga: *Oricine dorește să cunoască sufletul orașului trebuie să intre în bisericile lui...*

În anul 1914, în Brăila erau 11 biserici ortodoxe. Prima biserică a fost ridicată în 1844, dar a ars într-un incendiu din 1895. Pentru noua biserică s-a pus piatra de temelie în 1909 și s-a terminat pe 27 apr. 1914 și sfințirea s-a făcut de *Sfânta Mărie* în prezența Episcopului Dunării de Jos, Miron Niculescu. Biserica avea o avere de peste 100.000 lei, la acel timp fiind o sumă mare și cinci proprietăți în oraș. Aceștia li se adăugă: biserică catolică, armeană, a rușilor lipoveni, reformată calvină și mozaică.

În ce privește *societățile culturale* este de remarcat Secția Societății bucureștene *Carpați* la Brăila, ce avea drept scop unirea politică a tuturor românilor. Aceasta a organizat primul ciclu de conferințe despre *Starea țăranilor și sărbătorirea de evenimente* (Adunarea de la Blaj din 1848). În 1891 s-a înființat Secția locală a *Ligii Culturale*, având ca președinte pe prof. Athanasie Popescu, directorul Liceului *N. Bălcescu*. În perioada neutralității, 1914-1916, s-a cerut intrarea în război pentru eliberarea Transilvaniei. Un merit deosebit l-a avut Societatea *Avântul* în rândul tinerilor. Pentru reprezentațiile de teatru erau cele două săli: *Rally* (apoi *Comunal, Regal* și azi, *Maria Filotti*) și *Sala Peleş*, precum și câteva grădini de vară.

Maria Filotti s-a născut în comuna Batogu, Brăila (1883) a studiat Conservatorul la București și apoi, la Paris. A debutat ca studentă pe scena acestui teatru în oct. 1905 în piesa *Gioconda* de Ponchielli.

Numărul trupelor de teatru românești și străine ce au venit la Brăila este impresionant, ceea ce artă nivelul de pregătire și receptare a publicului brăilean. Nume celebre de actori români: Constantin Nottara, Petre Liciu, Agatha Bârsescu și actori străini: C. Coquelin, Ernesto Rossi, Suzanne Després, Marioara Ventura au onorat scena brăileană. Nu au lipsit nici spectacolele de revistă ale cunoscutului și iubitului actor Constantin Tănase, despre care ziarul local *Expresul* (22 ian. 1912) scria că spectatorii au cântat în delir cupletul *Fusta, fusta, fusta-i cu belea.*

În dec. 1913, Constantin Tănase a făcut parte din inițiatorii proiectului cultural al lui Alecu Bărcănescu de a înființa la Brăila, *Opera Română*. În 1914, la Brăila existau două fanfare, ce ofereau concerte în parcurile orașului în zilele de sărbătoare. În anul 1897 a fost adus de la Viena, cunoscutul dirijor și compozitor Hans Leopold Kern pentru a conduce fanfara. Pe 29 martie 1913, pe scena Teatrului *Regal* a venit *Orchestra Simfonică* din Viena, condusă de Oskar Nedbal, coleg la Conservator cu Leopold Kern. Din program au făcut parte *Simfonia a V-a* de Beethoven și uvertura *Maestrul cântăreți ...* de Offenbach.

Fanfara condusă de Leopold Kern și cea a Regimentului 38 Infanterie au concertat la *Cercul Voltaire*, la șezătorile *Ligii Culturale* (10 ian. 1915), la serbările populare din Grădina Publică (15 aug. 1915), pe Hipodromul *Monument*, unde avea loc prima alergare de cai a anului. Din program nu lipseau valsurile *Estudiantina* și *Valurile Dunării*, arii din operele din Puccini, Verdi, Mozart. Bineînțeles, nu o putem uita pe celebra cântăreață de operă Hariclea Darclée, născută la Brăila, în 1860, care a debutat la *Opera Mare* din Paris în 1883 în rolul Margaretei din *Faust* de Gounod. A cântat în toată lumea, iar Puccini a compus pentru ea, opera *Tosca*. Primul ei concert la Brăila a fost pe 25 martie 1881.

Pentru a completa tabloul vieții culturale din această perioadă este necesar a aminti doar numele oamenilor de știință, literaților și artiștilor născuți la Brăila și care s-au remarcat pe plan național și internațional în domeniul medicinei - Ana Aslan (1897-1988), în domeniul fizicii și meteorologiei - Ștefan Hepites (1851-1922), poetul Panait Cerna (1881-1913), prozatorul Panait Istrati (1884-1932), filosofi: Petre Andrei (1891-1940) și Vasile Băncilă (1897-1979).

Creații brăilene în 1927

Iluzie

În taina încăperii, un soare cald pătrunde
 Prin geamuri nalte pe un covor bogat
 Și cum înaintează spre rafturile scunde
 Un șir străbun de tumuri întreg a luminat.

Potopul încălzește lucrările'nvechite
 Vrând parcă să le'nvie cu darul tinereții,
 Lumina amintindu-și, în clipe fericite
 Că gândurile moarte avea vibrarea vieții.

Dan CIOCÂRDIA

Cafenea

Năvodul fumului nicotinizat
 A tras la țărături cerebrale
 Sirenele visărilor orientale...

Ceva de organism carbonizat
 Se prăbușește'n sacadări greoaie
 În mine,
 Între-un vecin de masă,
 Sau poate chiar în ori și cine.

Orchestra, mai tristă, mai vioae
 Adecvează note muzicale,
 Clare, Alveolelor pulmonare...
 Oglinzi aplecate reverențios
 Resfrâng dedublări de interior vițios.
 Chelnerițe senzuale
 Îți servesc: ceai,
 Cafea,
 Îmbieri de prostituate,
 Etc...
 Lampioanele suspendă rânjete
 De fețe tatuate...
 Tuse violentă cu evocări de dric autumnal...

Peste tot plutește
 Mireasma unui cotidian banal.

Șt.V. IONESCU

Sfat

lui F.

Sentimental, nu-ți pierde vremea,
 În van calea i-o ații
 E convinsă'n idee
 Că fericirea e în bogății.

GOL

Reculegeri în nemurirea ta

Copil romantic de douăzeci de ani,
 mâinile tale cum s'au veștejit înghiocote,
 pleoapele tale cum s'au sărutat pe veci,
 neluminate.

Ai trecut atât de lin pe pământ
 umbră mahnită și subțire,
 Și-aveai sufletul cu clopote mari
 de tristețe și nemurire.

Ai veghiat adânc în durerea ta,
 temnicer și singuratică închisoare,
 Nimeni nu ți-a putut descuia,
 nimeni nu știe ce'i doare.

Seara doar dacă ai împletit,
 în odăița săracă,
 fildeș de aur,
 promoroacă.

Lasă-mă acum să'ngenunchez
 lângă portretul cald din amintire,
 încet cum ți-a fost viața să-ți jelesc
 umbra trecută'n nemărginire.

Mâinile lasă-mă să ți le deschid,
 mâinile tale, flori neștiute,
 și'n sara cu lumina chipului tău
 sufletu'ți cu inele de argint să mă sărute.

Camil BALTAZAR

Arena literară a fost o revistă literară brăileană apărută la 1 decembrie 1927 având ca directori pe George și Kostya Galitza, iar ca prim-redactor pe S.Semilian. Redacția a fost pe strada Sfânta Maria nr.10. Ultimul număr apărut a fost numărul 6 la 1 mai 1928. Era tipărită la *Tipografia Românească* din Brăila. Am păstrat forma originală a textelor pentru farmecul epocii.(M.V.)

Anti-orice cu Ștefan Bolea

Volumul lui Ștefan Bolea beneficiază de o prezentare halucinantă pe coperta a IV-a semnată de Basarab Nicolescu. Nu știu dacă persoana în cauză este filosoful de origine română care trăiește la Paris sau doar o alta cu același nume, dar să spui că : *Nihilismul lui Ștefan Bolea este o mască în spatele căreia se ascunde o inocență perpetuu incandescentă. Revolta blasfematorie a poetului marchează un ritual de trecere spre inițiere, degajând, în mod paradoxal, o nemărginită sete de viață. Muzicalitatea incantatorie a textelor în limbile germană, engleză și română plonjează cititorul în viziunea lumii reale* - este prea mult. Prezentarea pare a fi fost făcută la ...plesneală, iar cel care o semnează cred că a citit poate cel mult ultima parte intitulată *Odium* și nu întregul. Altfel nu văd cum ar fi poemele într-un vers din partea a II-a intitulată *Destrudo* ca având o muzicalitate incantatorie? Nu am văzut nici *ritualul de trecere spre inițiere* ci doar o colecție de ineptii savante.

Așa cum poate v-ați dat seama avem de-a face cu o împărțire în trei zone diferite ca abordare de formă, dar unite în tematică. Prima parte se numește *Adiaphoria* și încearcă cu aplomb experimente literare care sunt fumate de peste 50 de ani. Să construiești un dicționar plin de expresii precum *sex = călugăriță, cruce = x, frică = hegemon, atentat = decapitate* sau precum *orgasm = World Trade Center, invidie = ecologie, mucegai = mucava* arată că nu ai alte preocupări mai interesante de făcut. Aici poezia nu răspunde la niciun stimul.

Partea cea mai consistentă o constituie *Destrudo* unde autorul fixează cu mîgală în trei limbi expresii uneori imposibil de reprodus datorită limbajului. Să vorbești pe pagini întregi doar despre organul feminin, despre organul masculin, despre castrare, despre acuplare în cele mai diferite forme nu constituie un fapt de lăudat. Poate, aici vedea *acea inocență perpetuu incandescentă* semnatarul de pe ultima copertă, dar mă îndoiesc profund.

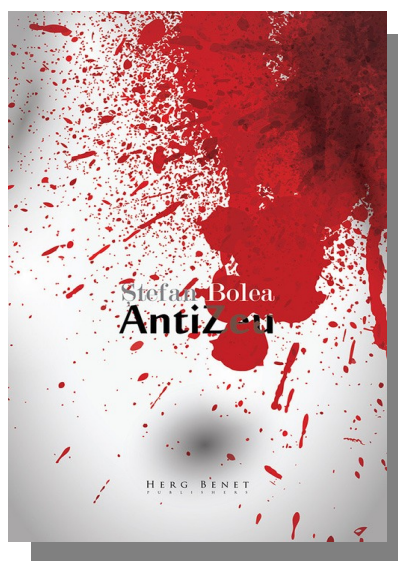
Când scrii *o granulă de spermă/ nu e om sau de mă voi scula/ pre mulți am să castez ori și un mormânt poate fi/ casă de piatră* nu dai dovadă nici *de o nemărginită sete de viață* și nici nu poți spune că *plonjează cititorul în viziunea lumii reale*. Și exemplele de mai sus sunt doar cele care pot fi reproduse!

Mihai VINTILĂ

Ultima parte, *Odium*, cu doar nouă poezii, aduce puțin cu textualismul, dar doar atât. Și ele sunt slabe deși avem momente uneori interesante precum *personalul de la abator inhalează mireasma sufletului din întuneric* sau *dragostea mea e lumină neagră, soare-liliac scuiat din/ ugerul iadului din vreau să ardă biserici*, dar care sunt sufocate imediat.

Ștefan Bolea are cultură, dar din păcate își bate joc de ea aici. Eu zic să pună volumul pe focul memoriei și să uite că l-ar fi scris! Nihilismul de fațadă este folosit pentru o colecție de expresii și acțiuni care nu îi fac cinste unui doctor în filosofie. Cititorilor nu-l recomandăm decât dacă doresc să treacă prin momente de sadism sau dacă țin neapărat să citească cu ochii lor cum arată o ...sinucidere literară! Tipărit impecabil, foarte inspirat din punctul de vedere al copertelor, cartea are doar rol de ...bibelou! Dacă nu vrei să-l și citești este un volum minunat!

Ștefan Bolea, *Antizeu*, editura Herg Benet, București, 2014, 72 p.

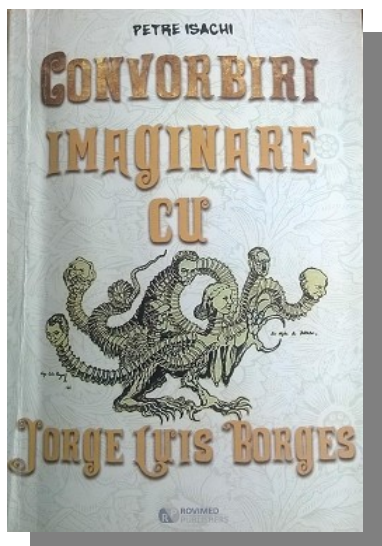
Semnul se vede, dar nu se înțelege, ideile se înțeleg, dar nu se văd (Platon)

Scriitorul Petre Isachi își începe cartea *Convorbiri imaginare cu Jorge Luis Borges* cu dedicația *Nepoților mei, Codrin și Alexandru, de la care învăț prezentul-viitor* apoi continuă cu *Replici* din Charles Baudelaire și cu citate din Borges și Nietzsche. De aici pornind, de-a lungul întregii cărți, se lansează într-un dialog imaginar care se desfășoară pe mai multe turnuri, balansând între *real și ireal*. Dialogurile dintre Borge și Pedro sunt alambicate și au ca subiect filosofic principal etica, ca principiu social, dar și alte teme enunțate încă din antichitate și până în secolul al XX-lea. Autorul speculează și se joacă cu replicile, își asumă libertatea totală în a interpreta și a inventa, brodând pe alchimia textelor borgesiene. Pe parcursul a 289 de pagini dezbate prin enunțarea unor teze personale și a unor antiteze de mare adâncime, teme precum metamorfoza și fatalismul etc. Personajele prin și cu care conversează Petre Isachi se salvează unul pe celălalt astfel că autorul își poate salva totalitatea convorbirilor imaginare la care s-a angajat, voluntar, cu scriitorul sud-american. Pentru frământările sale Petre Isachi își caută leac în cărțile lui Borges și din opere unor importanți filosofi, iar de aici ia naștere această carte scrisă cu un teribil simț al conștiinței și rațiunii. Lumea în care se desfășoară autorul și dialogurile acestuia conturează o lume a intelectualului care, speculativ sau nu, se preocupă de relația material-morală. Forma scrierii este prin excelență literară și complexă, iar subiectele și temele reprezintă un teribil fluviu ce se revarsă asupra cititorului. Petre Isachi și-a configurat cartea într-un fel de scară a convorbirilor, pornind de la Borges cartea afirma că există cărți a căror structură corespunde structurii unei scări.

Virgil ANDRONESCU

Convorbiri imaginare cu Borges a apărut în anul 2015 la Editura *Rovimed Publishing House* și reprezintă dialogul dintre Petre Isachi (Pedro) și Jorge Luis Borges, doi erudiți intelectuali. Dacă principiul de bază al filosofiei este acela de a pune probleme și nu de a le rezolva, nici măcar pe cele existente, din aceste dialoguri se întrevăd și răspunsuri la unele întrebări și chiar soluții de rezolvare a unor problematici existențiale. Pentru a scrie o astfel de carte prețioasă este necesară cunoașterea întregii opere a lui Borges, iar Petre Isachi dovedește aceasta prin felul cum scotocește prin toate cotloanele scrierilor argentinianului Borges pe care și l-a ales ca partener de discuții. Jorge Francisco Isidoro Luis Borges Acevedo romancier, poet, eseist, scriitor de povestiri fantastice, încărcate de idei filosofico-metafizice. Petre Isachi manipulează abil arta dialogului creând un adevărat spectacol al cuvintelor și ideilor abordând cu înțelepciunea profesorului sisteme filosofice ale lui Platon, Nietzsche, Pitagora, Aristotel, Spinoza și se dovedește a fi un maestru în împletirea operelor sculpturale ale lui Brâncuși, muzicii lui Enescu, filosofia operei eminesciene, creatori pe care îi înserează cu succes în lucrarea domniei-sale. Încă o dată spun, accentuând faptul că am citit și recitat cartea *Convorbiri imaginare cu Jorge Luis Borges*, având alături alte câteva cărți care m-au ghidat spre a-mi crea o imagine cât de cât corectă asupra acestui mod de a face literatură. Cu siguranță că nu am ajuns la profunzimi, probabil că nu am reușit decât să-mi fac doar o idee minimală despre axioma pe care se desfășoară, uneori vulcanic și alteori cu încetinitorul, convorbirile imaginare despre marile probleme ale omului, încadrate în problematica majoră a istoriei omenirii. Încărcătura conceptelor abordate, ideile moderne, ideologiile dezbătute sunt inserate printr-o retorică anume și cu un anume substrat tainic în sens religios și laic. Toate acestea duc către absolutul Timp și absolutul Dumnezeu. În Mărturisirea autorului de la pagina 9 suntem avertizați cu privire la conținutul cărții, printr-un citat din Platon: *Semnul se vede, dar nu se înțelege, ideile se înțeleg, dar nu se văd*. Sub acest citat pot rezuma cele câteva opinii de cititor despre acest volum imaginar.

Poezia din Casa cu Nimicuri

Ca să existe poetul trebuie să se nască, prin vers, prin vorbă, dar poezia în care se naște să fie o stare a lucrurilor pe care nu oricine o poate dezvolta, ca un fotograf iscusit, nici nu o poate tranșa anatomic decât pe un altoi metaforic.

Aceasta este poarta de intrare în volumul *Pași în exil* al poetei Mariana Rogoz Stratulat, apărut la Editura PIM, Iași, 2015: *M-am născut/ într-o vorbă/ la început de poezie/ când pisicile/ mirolăiau la stele/pe acoperiș/ iar ursitoarele/ torceau secundele împreună/ ca un arici (Curriculum vitae).*

Romantism decantat ornat cu simboluri: *clopote bat/ la poarta de stele. Biserica sunt/ în cuvintele mele. (Farsă).* Zborul nu este mereu energie fizică, plenitudine, ci dorință, nu mai este voluptate, ci lupta sufletului cu experiența materiei: *Aripi îmi cresc/pe umeri istoviți.../ Încerc să zbor.../ Dar pietrele se-agață/ de tălpile pe care iarba/ a-ncolțit... (Nocturnă);* Călătorul din ochi, portetul unui trecător, a unui cunoscut, imaginea unui sentiment apus devenit amintire, imună la dezamăgire: *Îl văd trecând/ ducându-și înfrângerile / cu greu./Face popas/ pe umeri goi/ de curcubeu/ și,/ chinuit de cifra doi,/ pleacă. să adune/ iepuri/ zarzăre / și potcoave // Îl văd trecând/ prin timp/ cărându-și/ nervii și pietrele/ înghesuite/ într-un baston(...).*

Accesul în lumea spirituală, celestă se face prin reperele terestre. Metafizicul nu poate ieși din el să privească ceva străin de cunoașterea și simțirea umană: *Ascultă/ cum crește iarba/în cer... (Sufletul);* Un romantism incurabil, trasat, ca dunga întreruptă a unui drum: *puii de curcubeu/ care și-au pierdut/ ploile./ se conturează în Sărutul zeilor, Puii de curcubeu/ au crescut/și au plecat/ să mă caute/ în sărutul zeilor.*

Teo CABEL

Curcubeul, de fapt curcubeu maturizate, decorează cerul poetic cu poduri de culoare unind fețe diferite ale realității.

Împreună este croit din aceeași stofă cu Călătorul din privire, doar că aici tiparul este confesiv: *Mă plimb/ de ceva vreme/ printr-o inimă speriată./ Trecuse/ prin ea/ o turmă de amintiri/ ce i-a băut/ toată lumina./ Era întuneric./ Orbecăiam/ prin camerele goale/ și triste./ După o ușă/ scâncea un înger/ bătut de soartă./ L-am luat de mână/ și am plecat/ împreună/ să sărbătorim/ singurătatea//.*

Un fragment de basm, doar creionat, în **Miracol**: *Eu sunt pasărea/ ce și-a lăsat penele/ în brazii de sub geam... Bântuirea amintirilor nu este nicio surpriză a naturii umane, pentru mulți acestea sunt doar triste sau vesele, înălțătoare sau depresive, pentru Mariana Rogoz Stratulat devin versuri, se detașează de carnea fructului care se depreciază și păstrează sâmburele care oricând poate fi sădit.*

Puternic conflict emoțional dominat de maturitatea experienței: *Am ajuns la pod/ și nu am pași să-l trec./Dizolv cuvintele,/ secundele/ și plătesc/ podarului/ cu sufletul meu,/ cu dragostea mea./ Te rog,/ uită-mă! (Uită-mă!).* Mână-n mână/ vom porni/ prin înserarea/ oarbă/ spre/ Casa cu Nimicuri.../ La poartă ne așteaptă/ Fântâna nemuririi/ și... mai multe plicuri.../ (**Fântâna**). Această poezie, *Fântâna* alături de *Călătorul din ochi* și *Împreună* constituie firul de siguranță al volumului, autentificând poezia, ca vârful unui iceberg, ieșite din starea poetică.

Pași în exil - un volum despre poezia maturității. Maturitatea în care iubești, trăiești din plin, dar rațiunea conduce. Exilul poate fi și impus și atunci înseamnă reordonare a principiilor, a priorităților, a abordărilor.

COMISELE IUBIRI de Petre RĂU

Placheta de versuri *Comisele iubiri*, Galați, Editura InfoRapArt, 2017, 108 pagini, este o carte de-o originalitate... riscantă (!), cu o posibilă dublă finalitate, pe care scriitorul Petre Rău și-o asumă, contând pe latura pozitivă a unei alegeri inspirate și responsabile: *Cele mai frumoase poezii de dragoste*, subtitlu cu valențele unui gir liniștitor și pe faptul că a recurs la o structură editorială de antologie, cu poeme selectate din cinci volume de lirică, apărute între 2002 (reeditat în 2012) - 2015.

Impresia de prim contact a lecturii este că poezia de dragoste a poetului Petre Rău, procesată pe un palier tematic de o diversitate capricioasă și rebelă, sfidează toate regulile genului, dar are ingredientele originalității și registrul prozodic al unui canon erotic, ce-i asigură postura emblematică a notorietății literare, scriitoricești. O poezie, din care răsar povești idilice adolescentine, pe portative de sentimente în derivă, incontroleabile și ușor desuete, cu artificii și patetismul primei *scrisori de amor*, cu prima *declarație de dragoste* ori cu fiorii primului sărut; o erotică pură și fascinantă, ca un belcanto napolitan, pe libretul operei *Elixirul dragostei* de Gaetano Donizetti, cu iubiri spectaculoase, iubiri pasagere și fixații emoționale autentice.

Uvertura erotică este asigurată de volumul *Întârziata vestire* (2002), cu vreo 13 poeme cumiști, în metrică reprezentativă, de regulă catren cu rimă încrucișată: *Vai iubită iubire discretă / Spre tine la tine să zbor / Să plutesc din planetă-n planetă / Să urc să tot urc să cobor (Iubită iubire, p. 7)*; cu apelative dulci, ușor neoanacreontice de secol al XVIII-lea, naiv și declamativ, într-o aparentă și provocatoare intimitate de cerdac boieresc, cu poezii Costache Conachi și Ienăchiță Văcărescu: *Verde vale de rai / Nepăscută de cai / Undeva tu erai / Doar a mea (Vale de rai, p. 8)*, un idilism spontan și fastuos, protejat de falduri grele de catifea, cu nostalgii dintr-o podgorie cu nuci bătrâni și viță - de - vie.

Ca să treacă abrupt la o formulă prozodică originală și inovativă în poemul *Sunt nebun murmurând beethoven* (p. 9), cu plasarea titlului în primul vers din strofa I-âi; în versul al doilea din strofa a II-a; în versul al treilea din strofa a III-a și în versul al patrulea din strofa a IV-a, ca o glossă, *marca Petre Rău*, de inspirație sentimental-vocațională, pe un ideal erotic-intelectual: *Și în șoaptă închin un catren / Prea des născocitei mele iubiri / Sunt nebun murmurând beethoven / Înfruntând în amurg amăgiri* (strofa a III-a).

Dumitru ANGHEL

Adică, de la aluzii elitiste, muzica totală a lui Ludwig van Beethoven; la poezie de dragoste, modernă, cu declarații-semnal, în care nu mai încap compromisuri, abandonul sau trădarea: *Iubito, suntem un triumphi / Cu laturi perfect neegale / ... / Vinovat fiecare avem câte-un colț / Iar noi amândoi avem două / În fiecare depunem câte o speranță (Iubito, suntem un triumphi, p. 11)*; cu momente de cumpănă sufletească, dar parcă *s-ar juca și de-a dragostea neîmpărțită*, într-un lirism de travesti, de deghizare matrimonială. De fapt, declarații de dragoste halucinante, pe o ritmică verbală năucitoare și pe ritualica orchestrală dintr-un pasaj introductiv, ca o amenințare obsesivă dintr-o Simfonie beethoveniană, *a Destinului: Undeva, cândva, cineva / Era cu mine, cu mine era / Eram cu ea, cu ea eram / Și-o iubeam, și-o iubeam, și-o iubeam. (Undeva, cândva, cineva, p. 20)*.

Din volumul *Ultima noapte cu Bernoulli* (2010), vreo 15 poeme cu o formă prozodică modernă, în care poetul părăsește catrenul și rima încrucișată, modifică și fluxul emoțional, direcționându-l spre o nostalgie fără obiect, în acorduri ușor pesimiste, de impas sufletesc: *cât am plâns poate s-a scris pe undeva / când am iubit n-am știut / fetele rele s-au îndrăgostit de mine / am străbătut ceasuri pe drumuri pustii / rătăcindu-mă de umbra mea (Cât am plâns, p. 23)*. Deși invocă apeluri desperate: *de ce nu-mi vii tu iubire supremă / să mă ocrotești ca un zeu (de ce, p. 25)*, de nicăieri nu mai există nicio speranță, doar un S.O.S. disperat: *alerg pribeag pe unde găsesc iluzii migratoare / din care storc hulpave povești (Astăzi durerii nu i-am dat nicio șansă, p. 27)*, ca o patologie a unei iubiri neîmplinite, o iubire crispată, cu melancolice stări de nondialog: *tristețea mea vede mulțimea de câini / mulțimea de oameni cum latră (Ibidem)*.

Cu doar patru poeme în metru clasic, cu rimă încrucișată, în volumul *Singurul apei* (2011), irump senzații de recul în iubire, ca rezultat al scurgerii Timpului, cu motivații asumate pentru deziluzii în devenire și cu semnalele unui Apus, justificate de un diagnostic erotic, fără șansa unei terapii sufletești: *Aventuri nu mai există, ce-a rămas e doar iubire / Care din constanța lumii ne privește doar pe noi / Aș vrea veșnic să rămânem ascunși într-o amintire / Să rămână-n lumea asta doar iubirea și noi doi* (**M-au prins zorile iubito**, p. 42).

Volumul cel mai bine reprezentat în antologia *Comisele iubiri* este *Eden în cădere* (2012), cu 36 de poeme în registru prozodic de ultimă generație, în care poetul Petre Rău păstrează dialogul cu sine, pe portativul unei poezii erotice, în afara canoanelor speciei lirice consacrate, în tonalități programatice, ca un Impromptu sentimental, incontolabil, pe note discordante. Cu tânguiri elegiace, poetul dezamăgit în iubire afirmă: *scriu poveștile de amor ale altora / dar pe a mea n-am știut-o vreodată*, deși ar vrea să convingă, să se convingă pe sine: *doar am una oho / am și eu una fraților*, însă una neîmplinită, oarecare, pentru că: *tu care m-ai iubit un termen nedrept de scurt / pe când trebuia să fim amândoi* (**scriu povești de amor**, p. 47).

Poezia de dragoste este, așadar, tema majoră a liricii poetului Petre Rău, pe care o gestionează, mereu aceeași, pe coordonatele eșecului sentimental, de rătăcirii și neșanse, ca-n vremurile de început ale poezilor pașoptiști: *oho prieteni / ce mai știți despre iubita mea / căci mie / mi-a tăcut de mult îndărătnicul ornîc / ... / și mă zbat apoi în migratoarele-mi iluzii* (**ce mai știți**, p. 48), deși mesajul liric se scurge înspre un orgolios sentiment de bărbat împlinit, răsfățat de succese amoroase, pe acordurile preclasice ale unui madrigal din repertoriului corului dirijat de Marin Constantin. Adorația pentru Divinitate sau pentru femeia iubită se află sub același semn păcătos al rătăcirii: *în povestea mea de dragoste cu tine / dumnezeu nu mi-a dat niciun sfat util / atât de zgârcit a fost cu mine / sau poate mă invidia cine știe* (**ziua întâi: pregătirea**, p. 52), ca o etalare a unei bărbății provocatoare, între hulă și blasfemie nevinovate.

Iubirea, ca o obsesie, este tema unui poem de o rigoare matematică, profesia poetului Petre Rău, de o acută și pedantă obiectivitate: *am deschis o fișă / cu problemele noastre iubito / ... / și să clarific pentru eternitate / să vadă și posteritatea cine a iubit și / cine nu cine mai mult și cine mai puțin / care pe care a înșelat / cât cum unde și când?* (**fișa noastră cea de toate zilele**, p. 51).

Există în poezia de dragoste din volumul *Eden în cădere* momente de cumpănă și de abandon în disperare: *pretutindeni azi fericirea mea a rămas într-un / pat și acela pustiu* (**ultimul pat**, p. 57); o disperare crispată, gestionată elegant, ca o scuză... *scorțoasă*, într-un salon de epocă parizian, dar într-o stare de permanentă grație: *abia după ce tăcerea s-a așternut între / noi mi-am dat seama că mai aveam atât / de multe să ne spunem* (**însingurarea**, p. 65), pentru ca să irumpă, pentru echilibru, o poezie de un patetism și de-o puritate angelică: *mi-am descoperit inima / în brațe la tine / ... / de-mi ziceam / e de dragoste / e de abis / e înspăimântătoare de năucă / e dumnezeiască* (**inima pernă**, p. 68).

O lirică cu o tematică în răspăr, între fericirea iubirii pământene, imprevizibilă și păcătoasă adesea, și iubirea edenului pierdut prin păcatul fructului oprit și speranța recăștigării prin jertfa Răstignirii; o poezie de dragoste, ca o erezie, în afara normelor etice, înrudită mai mult cu fascinația păcatului: *de când am început să te iubesc / ... / mi-am propus să nu-l mai slugăresc pe dumnezeu* (**pe unde mai ești**, p. 81).

Nu întâmplător, poetul Petre Rău a acordat cel mai mare spațiu în antologia sa volumului *Eden în cădere*, un poem uriaș despre iubirea ca izbăvire a păcatului ancestral salvat de puritatea și necesarul perpetuării speciei umane, creație a Divinității, într-o declarație de *mea culpa*, asumată romantic: *am greșit pesemne / gata iubito / nu-mi mai pun nicăieri semnătura* (**iluzorica mea semnătură**, p. 83).

Ultimul volum al antologiei, *Îndrăgostirea de zmeu* (2015), adună zece poeme lungi, pe câte două pagini, care modifică abrupt, intempestiv și derutant tonalitatea liric-erotică, idilică și fascinantă, cu largi volute emoționale, direcționate spre o altfel de IUBIRE, iubirea de ideal uman, peste care s-a năpustit, într-o răscruce de Istorie, o altfel de dragoste: *unde nimeni nu mă forțase vreodată să fac rău / nimeni nu mă forțase / și am găsit adăpostul prielnic visului meu* (**Singurătatea**, p. 89).

Comisele iubiri, o carte-semnal despre filosofia simplă și umană a celui mai peren și dumnezeiesc sentiment, IUBIREA, după aserțiunea indubitabilă a poetului Petre Rău: *Poezia este o mare nevoie de îmbrățișare și după îndemnul adresat cititorilor săi: dar n-am să vă plictisesc cu iubirea mea / ieșită din minți / o aveți și voi pe a voastră* (**Adevărul despre iubire**, p. 104).

Evenimente culturale brăilene, aprilie – iunie 2017

Mihai VINTILĂ

Maratonul Cercului de folk a avut loc la Casa Memorială *Petre Ștefănescu-Goangă*, sâmbătă, 22 aprilie 2017 în organizarea Casei de Cultură A Municipiului Brăila • U.S.R. Sud-Est a organizat o lectură publică vineri 21 aprilie în *Music Pub* Brăila • Cristian Piron a obținut Premiul al III-lea la Concursul Național de Muzică Ușoară *Art Oradea Festival* • Festivalul Concurs de Muzică Folk *Seară de Mai*. Manifestarea, ajunsă la cea de a VIII-a ediție, organizată de Casa de Cultură a Municipiului Brăila a fost și în acest an un succes • Scriitorul basarabean Vasile Șoimaru a lansat în 8 mai cărțile *României din jurul României în imagini și Cotul Donului: 1942: eroism, jertfă, trădare*. Evenimentul a avut loc la biblioteca *Panaît Istrati* • Marian Coman și-a lansat romanul *Haiganu. Furia Oarbă* la *Music Pub* • Lazăr Bobi, de profesie sculptor, a debutat cu romanul său *Ulicioara patimilor* • *O carte lansată recent la Brăila m-a impresionat enorm. Este vorba de volumul Carte veche la Brăila 1612-1830, autor Ion Volcu, apărut la Editura Proilavia Brăila și a cărui lansare a avut loc la Biblioteca Județeană Panaît Istrati în data de 10 aprilie 2017. Acest volum ne aduce cartea veche aproape, putem s-o vedem, să o ținem în mână, să-i admirăm grafia, ornamentele, să observăm trecerea timpului și transformările petrecute în conținut, formă, culoare și literă.* - scrie Alexandrina Iordache în Infoest.ro • Artistul plastic brăilean Dumitru Ștefănescu -ȘTEF a fost nominalizat și răsplătit cu premiul al II-lea la concursul internațional de creație *Spiritualitate și artă* de la Onești • U.S.R.- Filiala Iași, Reprezentanța Galați - Tecuci, C.A.R.P. *Ana Aslan* și Cenaclul literar *Casa Speranței* au organizat evenimentul *Dialoguri lirice la Dunăre* unde scriitorii din județele Brăila, Tulcea și Galați s-au întâlnit • Marți, 20 iunie Nicolae Matei a lansat volumul de poezii *Linișor lunecă luna* • Sâmbătă 24 iunie la Centrul Multicultural și de Recreere *Poarta Cetății* Brăila a avut loc vernisajul expoziției filatelice *Primul tramvai electric din România, la Brăila*. Evenimentul, care marchează 117 ani de tramvai electric, a fost organizat de Asociația filatelică *Dunărea* cu sprijinul Consiliul Județean Brăila.

Zig-Zag

Literadura, nr. 4, aprilie 2017 – Teo Cabel dedică editorialul său Zilei Internaționale a Poeziei. Tot acest număr de revistă stă sub semnul poeziei. Sunt publicate poezii de Nichita Danilov, Manuela Camelia Sava, Luminița Amarie, Luminița Zaharia, Ioana Bogdan, Tudor Cicu, Costel Suditu aceasta pentru a aminti doar câteva nume. Și de astă dată prezența brăileană este consistentă prin Virgil Andronescu cu poezie, Vergil Matei cu proză, Zeno Halupa cu aforisme și Mihai Vintilă cu o recenzie literară. Mai menționăm interviul acordat de Dumitru Ion Dincă și paginile dedicate debuturilor. La mai mare!

Spații culturale, nr. 51, martie-aprilie 2017 – Magda Ursache scrie despre *(Im)presarii literari* iar în traducerea lui Leo Butnaru de bucurăm de un fragment din opera lui Vitauts ĻUDĒNS din Letonia. Scriitoarea Milena Munteanu acordă un interviu lui Ioan Cristofor din care se desprinde faptul că literatura română nu numai că s-a globalizat, dar s-a și individualizat. Tot interviuata observă cu mâhnire că - *Noi, români, putem funcționa excelent la nivel individual (uitați-vă, vă rog, câte talente, câți studenți români sunt la cele mai bune universități din lume, ce realizări frumoase au așa de mulți!), dar mă tem că disfuncționăm ca societate, sub multe aspecte.* Valentin Popa face un elogiu ultimei apariții - *Acedia* - sub titlul *Un poet de cinci stele: Valeriu Mititelu*. Mai semnalăm cronicile semnate de Teo Cabel, Petre Isachi, Valeria Manta Tăicuțu dar și cele două rubrici excelente ale lui Nicolai Tăicuțu - *Raftul cu cărți* și *Reviste literare*.

Buzăul literar, nr.5(9), mai-iunie 2017 - Acest număr este dedicat celui care a fost Alexandru Oproescu. Avem un rezumat al vieții și operei dar și multe mărturii. Întâlnim semnări precum Florentin Popescu, Valeriu Nicolescu, pr. prof. dr. Paul Iulius Negoită, Dumitru Dănăilă, Girel Barbu, Traian Cristea sau Tudor Cicu.

Cartelul metaforelor, nr. 36-38, iulie-septembrie 2017 - Acest număr a cunoscut o faimă meritată prin prezentarea pe care Radu Banciu i-a făcut-o în emisiunea sa de la televiziunea B1. În fond și Marin Ifrim a copt o astfel de întâmplare prim editorialul său *Întoarcerea la fleacurile lui Pleșu și la moara retorică și cultă a lui Radu Banciu!* Redactorul șef nu făcea nimic altceva decât să folosească două exemple pentru a semnală deriva unor pseudo-autori. În acest număr mai semnalăm Radu Cazan, la 80 de ani semnat de Ion Aldeniu, *Sonete* de Nicolae Mătcăș, *Poeme* de Mihaela Aionesei, *Italia din vis* de Dumitru Dănăilă.

Meta-minimalism

Lavinia Braniște, *Interior zero*, Iași, Polirom, 2016

A.G. SECARĂ

Personaj central, narator: Cristina. Secretară și traducătoare la o firmă de construcții din București, condusă de o familie (mai exact de Liliana, soțul, Traian, fiind genul de executant), coordonată, la rândul ei, pe ici și acolo, de niște spanioli. Care apar și ei, sunt frumoși, bine îmbrăcați, ca în niște reclame la haine, dar nu contează prea mult. Cel puțin aparent. În economia cărții.

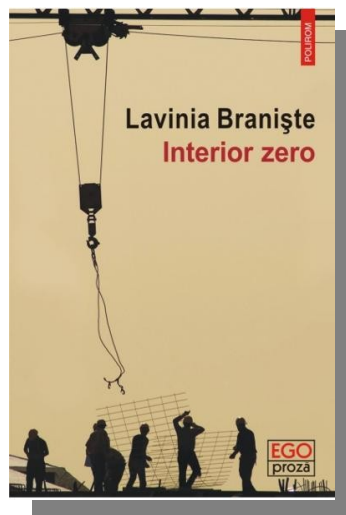
Cartea care arată ca eroina: foarte ușor peste treizeci de ani, viața sentimentală: un dezastru! Nu, nu arată precum eroina! La altceva m-am gândit! Cartea este foarte bine scrisă. Cartea descrie naturalist, ei, da, bine, clasic flaubertian ori zolist, dar știind cu ce se mănâncă și se bea la un *Electric Castle*, viața Cristinei, cu mama plecată la muncă în Spania, fără ajutorul ei financiar, fata neavând cum să se descurce decent! De aici și sugestia că am fi o țară de Oliveri Trwiști, de la un bal mascat de Crăciun, parcă! Dar mama o iubește, este viața ei, scenele de tandrețe dintre părinte și copil sunt emoționante, poate contează cel mai mult, poate de aceea și alege Lavinia Braniște ca romanul să se termine astfel:

Abia aștept Crăciunul, să vină mama acasă. Uneori, când dormim amândouă în camera noastră de la Brăila, am impresia că nu mai respiră și atunci îmi țin și eu respirația ca să fie liniște completă și să pot auzi. Și asta e iubirea, e liniștea asta în care-ți ții respirația, ușor îngrozit, ca să auzi dacă îngerul tău păzitor mai e acolo(p.259).

Mai sunt vreo două-trei încercări de a defini discret iubirea (romanul este și o fugă, de plan secund, totuși, supraviețuirea – adică păstrarea locului de muncă, până la un punct, contând parcă mai mult!, o fugă după iubire, tandrețe, confirmări ale sentimentelor, deși arta pare a fi aceea a *blocării gesturilor afective*, sic!): *...cred că iubirea trebuie să-ți amortească creierul.* Sau să dai *check-in* pentru cineva (p.187 și mai în față un pic!).

Sau, după cum spune prietena Cristinei, Otilia, care se va încurca cu un peruan, după o legătură mai lungă cu un Coco: *dragostea e o făcătură culturală și (...) omenirea va dispărea ca specie înainte de a găsi o cale de a se salva de pe pământ* (p.17).

Și la pagina 155 (dacă mai sunt, vă mai las și pe dumneavoastră să găsiți!): *Restul drumului ne ținem de mână și-mi duce el rucsacul. Îmi povestește verzi și uscate despre colegii lui, apoi, într-un luminis, vedem un planor și el îmi explică cum funcționează planoarele. Asta ar putea să fie iubire, mă gândesc. Lui să-i placă să-mi explice cum funcționează lucrurile, iar mie să-mi placă să-l ascult. În lumea mea strâmbă și plină de lipsuri, asta ar fi suficient ca să construiesc iubire.*

O fi! El este, aici, Mihai (în carte mai este o legătură amoroasă de vreo trei săptămâni cu o... *creatură a infernului* – de fapt un alt bărbat, nu spun chiar totul!, spre final mai apare și un Tudor), în fragmentul de mai sus se întâlnesc la Brașov (geografia cărții e bogată: avem și Turcia, și Spania, eternul București, cu tot cu Berceni, dar și Controlul, clubul, Brăila, Mizil, Bonțida ș.a.), Mihai îi poate provoca o astfel de reacție, când îi trimite un mesaj de *unde ești* pe telefon: *Începe să-mi bată inima. Îmi bate ca la îndrăgosteală, dar știu că e frică. Și că s-ar putea să iasă și că s-ar putea să nu iasă. Lupta cu mine să nu fug. Automutilarea emoțională pe repeat.*

(continuare în p.20)

(urmare din p.19)

Desigur, este posibil ca o iubire să se construiască. Dar fără existența fundamentului, care este un mister, cine știe... Poate nu întâmplător apare în carte și o Biblie ruptă la cotor (p.243)! Dar să nu cădem în nici cel mai mic semn de misticism!

O.K. Fundalul este acela al unei chemări a iubirii, care poate veni din *înăuntrul de carne* (p.84), dar acest fundal face parte dintr-un *peisaj* dezolant, de tranziție, veșnică tranziție, unde atâția tineri sunt sacrificați (*Și acum sunt la o anume firmă AGS – nota a.g.s.: nu este firma mea! - , păzesc telefonul și ușa și mă consolez că mi se dă pentru asta mai mult decât aș putea scoate din cultură. Nu c-aș fi fost eu o elevă care promite, dar parcă la 25 încă mai puteam să mai zvâcnesc un pic, eram găina fără cap care se zbate lângă buturugă, acum nici nu mă mai zbat.*), unde sunt *noroaie și nebuni* (chiar și din aceia la care se referă un personaj din *Ultimul metrou!*), normalitatea se străduiește să supraviețuiască și ea, dacă nu să învingă, bolile vin și ele, dar și copiii, avem și un episod de la un botez, avem pomeni, operații, bine, doar una medicală, *muci de creier și umilintă*, o schiță de personaj care *suge la politic* (este și o subtilă critică a vremurilor noastre, nu insistăm!, a poporului nostru, inserându-se și câteva aluzii istorice, când se vizitează penitenciarele Jilava și Pitești), dar mai ales *fantomele evoluției și tainele creierului uman*.

Poate am fost oarecum nedrept mai sus! Poate unii nu mai gustă Flaubert și Zola! Căutând altceva ca sugestie, ne putem gândi și la un *Trainspotting*, mult mai în surdină, ca să mă exprim așa, feminin, nu neapărat feminist, deoarece Cristina, comparativ cu prietena Otilia sau, mai ales cu *patroana* Liliana – probabil cel mai complet portret, în afara celui al Cristinei, este acela al Lilianeii, cu istericalele sale de șefă aproape paranoică, este blândă sau, în fine, nu găsesc termenul potrivit... Desigur, sunt peste 25 de personaje, unele cu adevărat memorabile, printre care amanții Cristinei, femeia de serviciu, Ursu (proprietarul garsonierei unde stă cu chirie de la un moment dat Cristina!), Colonelul (care nu se arată, este ca o fantomă a Securității, care mai bântuie și acum societatea noastră!) și, of course, Liliana!

Mi-a plăcut mult expresia *ce trebuie făcut*, care va duce la un important moment, răsturnând oarecum perspectiva și grăbind falsul deznodământ...

Cert este că *personajul Cristinei* este de o fragilitate și de o sensibilitate care nu o vor împiedica, totuși, să ajungă la o anumită insensibilizare, furie, mânie...

De la *Dacă aș putea să trăiesc pe fundul oceanului, în beznă eternă, ca un animal din acela oribil de care și bătut joc evoluția... Să n-aud păreri de la nimeni*, la hotărârea de a o rupe cu cei care nu și-au făcut o datorie din a trata oamenii ca scop, iar nu ca mijloc (of, tu, Kant, când vei veni în Berceni! Cristina se plânge de toxicitatea de la firmă, la figurat, se vorbește și de *toată ciurma din oameni*, undeva un amant este văzut ca *un râu de toxine care circulă prin mine*), chiar dacă mai crezi (auto-ironic) că *tot mai bine era în peșteră* (Otilia îi spune la telefon, plecată fiind cu munca în Budapesta: *Păi, și acum nu ești tot în peșteră?*, ceea ce urmează este savuros, totuși, chiar dacă se termină cu un *omul peșterii era cu diavolul.*), pregătindu-te să citești *Viețile secrete ale creierului, Sinele, Tunelul Eu-lui, Cine sunt eu? și Mintea ca întâmplare*, toate acestea arată că Evoluția, în pofida relativismului ei, chiar există...

Bref, este o carte inteligentă despre tinerețe, o anume tinerețe, unde picătura de frumusețe a vieților (noastre și ale noastre) este identificată, prinsă, atât cât este, nu este lăsată să se ducă pe apa sâmbetelor, către acel viitor despre care nu este romanul Laviniei, dar care este și el amintit, doar există în vocabular, un *viitor strălucit, un loc în care mi-aș dori să fiu*, după cum i-a tot repetat mama în copilărie (p.47). De altfel, cartea este dedicată *mamei*, poate sunt și ceva inserturi autobiografice, (Lavinia Braniște este născută în Brăila)!

O frumusețe cât iubirile de mai sus, cât frumusețea muncii atât de cântată în vremurile parcă abia trecute (acum muzele cântă mai ales vacanțele și timpul liber!), ironic sugerată și de omuleții de pe copertă, care sunt pe un șantier (la începutul cărții este o vizită pe șantier!), ba chiar și de moto-ul luat de pe un mesaj primit pe *facebook* în octombrie 2014: *nu-s zelos numai că fac parte dintr-o echipa de workers machine si nu pot face discordanță, așa că am slăbit 8 kg până acum. ce ciudat îmi simt scheletul, cred că am cutia toracică prea mare, naiba știe. în 2 noiembrie ajung în ro. oare să nu înțelegem noi viața, lavi?*

Între munca pe care o prestăm parcă nu pentru evoluția noastră, ci doar pentru *supraviețuire*, și iubirea paradisiacă, cât se poate de perfectă, Lavinia Braniște oferă o mărturie la un alt proces al maimuțelor! Oare munca poate fi o crimă pasională sau iubirea poate fi o muncă criminală?

S-au întors *olimpicii* lui 2017 de la *Nicolae Bălcescu*

Am stat de vorbă cu șase dintre ei și i-am rugat să povestească ceva important, memorabil, legat de pregătire, de examen, de călătorie, de-un om, o clădire, un loc, un gest sau o-ntâmplare.

RĂZVAN NEACȘU de la a XII-a A, medaliat cu bronz la Olimpiada Națională de Fizică de la Târgu - Jiu, ocupând locul al nouălea în ordinea punctajului. În clasa a noua a obținut Medalia de Aur tot la fizică. În clasa a zecea și a unsprezecea, argint. A spus că primul contact vizual cu *Coloana Infinitului*, momentul când, din mașină a văzut-o, a fost de impact, a fost impresionant și totodată, liniștitor că în sfârșit, au ajuns și au nimerit, după un drum obositor.

RADU PUPEZEANU de la a XI-a A, a obținut Premiul al III-lea la Olimpiada Națională de Geografie de la Oradea. *Am devenit conștient de o problemă care chiar există: din cauza exploatării apei termale, ariile naturale suferă și e vorba de specii unice în lume care au dispărut, cum sunt nuferii din lacul cu nuferi de la Băile Felix. Acum am realizat dezastrul, urâtirea locului, impactul pe care-l avem noi, oamenii, asupra mediului, din rațiuni egoiste.*

Tot de la a XI-a A, **ALEXANDRU BĂRDĂHAN**:
 – Spune-mi despre ceva care te-a marcat.
 – *C-am obținut nouăzeci și nouă de puncte la proba practică (Olimpiada Națională de Chimie de la Târgoviște), iar cu unul în plus mi-aș fi atins scopul: intrarea la Medicină fără examen!...*

MARIAN PURCĂREAȚĂ, de la a XII-a G, participant la Olimpiada Națională de Istorie, în orașul Buzău. Foarte impresionantă pentru el a fost întâlnirea cu Macarie cel Păcătos, călugăr de la Mănăstirea Ciolanu. A fost dezamăgit de priveliștea vulcanilor noroiși, probabil a avut așteptări prea mari.

Luminița DASCĂLU

Pe **IOANA SABINA SUSANU** de la a X-a D (premiu special la Olimpiada Națională de Geografie), a impresionant-o foarte tare Oradea văzută din Turnul Primăriei. I s-a părut un oraș deosebit de curat cu o arhitectură frumoasă, ordonată, foarte diferit de zona de sud-est, semănând mai mult cu orașele austriece.

ANA-MARIA CÂRCIOVA de la a XII-a G a mers la Deva, la Olimpiada Națională de Filosofie. Ea mi-a scris pe *Facebook*: olimpiada a fost ca zilele alea în care găsești un cântec super vesel și dând din fund pe el îți se pare *viața mai frumoasă*, sau atunci când vorbești cu cineva care te face să zâmbești... m-a făcut să fiu mai veselă, firește nu în fiecare zi, dar cu fiecare mică chestie sper să am mai puține zile nasoale...

O, dragoste...

Suntem ca două focuri îngemănate-n vis,
 pe o planetă udă, aleasă la-ntâmplare,
 Un vuiet și un tunet în liniștea de-abis,
 În lumea infinită: un strigăt și-o chemare.

Suntem o stâncă tare în lumea de nisip,
 Îngemănați în dorul ce vântul nu-l repune.
 Eu te doresc în viața-mi, mă-nchin la al tău chip,
 Tu ești eternitatea ce visul mi-l supune.

Suntem normalitatea războiului total,
 Ce explodează-n gândul și în ființa noastră.
 Un Yin și-un Yang unite într-un destin fatal,
 Ce mi-l doresc de-a pururi în lumea mea, măiastră.

Dănuț Cătălin ZAHARIA

Eu

Nu am nimic de știut
 Și totuși știu.
 C-așa mi-au spus:
 să știu.

Nu am nimic de spus
 Și totuși spun,
 C-așa mi-au spus:
 Să spun.

Nu am nimic de făcut
 Și totuși fac
 C-așa mi-au spus:
 Să fac.

Nu am nimic
 Și totuși spun că am
 C-așa mi-au spus.
 Dar n-am.

Noi

Murim încet, din prima zi de viață,
 În spații largi din universuri mici,
 Doar măcinați de tot ce-avem în față,
 Nemaștiind: acolo sau aici?

Murim încet în falnice-nceputuri,
 Doar căutând o formă fără fond.
 Suntem doar sclavi, considerați rebuturi
 De păpușari din largul mapamond.

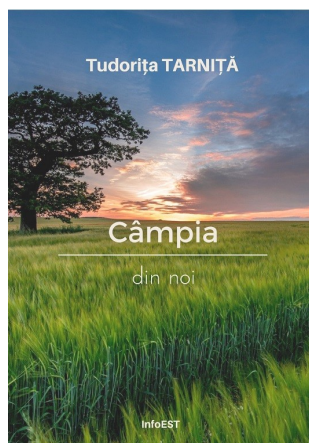
Murim încet, doar invocând justiții,
 În cauze pierdute din-ceput,
 ne îmbrăcăm acum doar în maliții:
 Noi vrem *de tot*, nu doar *de împrumut*.

Murim încet în lumi de întuneric
 Iluminate fad, de flăcări mici
 Cu nume mari, trecute pe generic,
 În falnice palate de chirpici.

Murim încet, dar nu ne deranjează,
 Automulțumirea-i lucru sfânt.
 De când ne naștem nici nu mai contează,
 Dacă ne risipim sau nu în vânt.

Valeriu Ion Găgiulescu,
...Ca floarea câmpului...
Siliștea-Brăila,
Editura InfoEST, 2017.

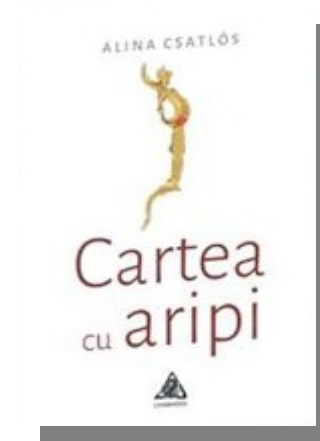
Tudorița Tarniță,
Câmpia din noi.
Siliștea-Brăila,
Editura InfoEST, 2017.

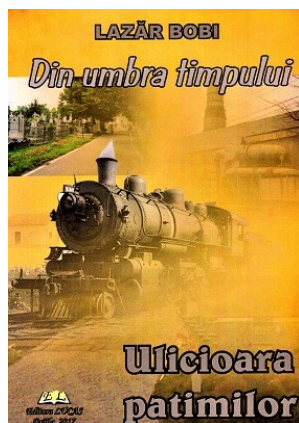
Tudorița Tarniță,
Cobai într-o scoică,
Siliștea-Brăila,
Editura InfoEST, 2017.

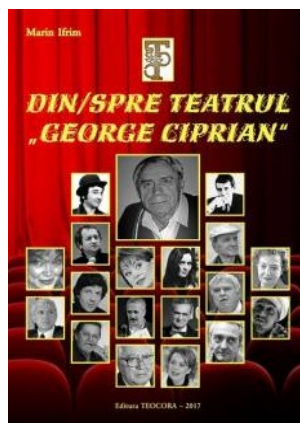
Tudorița Tarniță,
Micropoeme.
Siliștea-Brăila,
Editura InfoEST, 2017.

Alina Csatlós,
Cartea cu aripi.
Bistrița,
Editura Charmides, 2017.

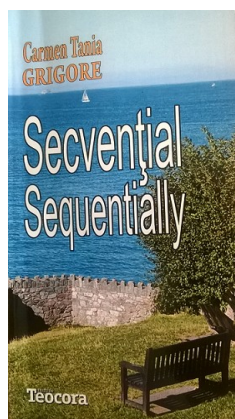
Lazăr Bobi,
Ulicioara patimilor.
Brăila,
Editura Lucas, 2017.

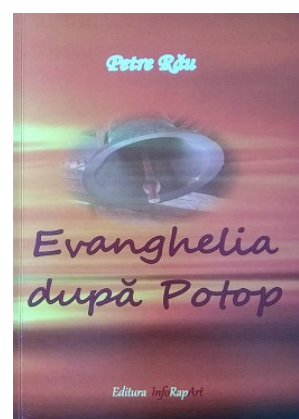
Marin Ifrim,
*Din/spre Teatrul
„George Ciprian”*.
Buzău,
Editura Teocora, 2016.

Valentina Balaban,
Taină săgetând rubin.
Iași,
Editura Pim, 2017.

Carmen Tania Grigore,
Secvențial/Sequentially.
Buzău,
Editura Teocora, 2017.

Petre Rău,
Evanghelia după Potop.
Galați,
Editura InfoRapArt, 2016.

Petre Rău,
Comisele iubiri.
Galați,
Editura InfoRapArt, 2017.

Nicolai Tăicuțu,
Și cum vă spuneam...
Buzău,
Editura Editgraph, 2017.

Inspirata călătorie a copiilor și a adulților brăileni în minunata lume a poveștilor

Anul acesta, pe 25 aprilie, a avut loc întâlnirea scriitorului Petre Crăciun cu publicul brăilean, organizator al evenimentului fiind *Litera13*. Prima întâlnire a domniei-sale cu brăilenii s-a produs la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (D.G.A.S.P.C.) Brăila, unde scriitorul s-a manifestat în fața a peste 30 de copii asistați maternal. La întâlnirea literară a asistat și Simona Cimpoae, director al D.G.A.A.P.C. Brăila. Petre Crăciun i-a condus pe copii în spectaculoasa lume a poveștilor sale, aceștia reușind să cunoască pe viu un autentic creator de povești. Scriitorul și-a prezentat cărțile și apoi a citit *Povești din Țara Copiilor Fericiți* apărut la Editura Zorio. Atenția copiilor a fost maximă, bucuria trăită de aceștia se putea citi ușor pe chipurile inocente. Petre Crăciun este premiat de două ori al Uniunii Scriitorilor din România și președinte național la secțiunea Carte pentru copii și tineret. Timp de aproximativ o oră și jumătate s-au citit povești și poezii pentru copii, printre momentele literare și dialogul dintre scriitor și copii a avut loc și minirecitalul muzical susținut de grupul *E. V. I. Band Music* condus de profesorul de muzică Ionel Ene.

În după-amiaza aceleiași zile s-a produs un al doilea eveniment, intitulat sugestiv *Povești pentru nepoți și bunici*, de această dată locul desfășurării fiind la Palatul Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor *Ana Aslan*. În cadrul C.A.R.P. activează de ceva vreme Cenaclul literar *Casa Speranței* așa că cea de-a doua lansare s-a făcut în fața unui public format din scriitori, poeți, jurnaliști care au venit însoțiți de copii și nepoți.

Virgil ANDRONESCU

La întâlnirea desfășurată de la ora 18 cartea *Povești din Țara Copiilor Fericiți* - ilustrată de Anca Smărăndache - a fost prezentată de Lucia Pătrașcu și de Mihai Vintilă. Au vorbit Aurel Hârjoghe- vicepreședinte C.A.R.P. Brăila, autorul Petre Crăciun și poetul Virgil Andronescu.

Petre Crăciun: *Am început să scriu pentru copii în anul 1990, mai mult pentru copiii mei, dar și dintr-o pornire lăuntrică, din faptul că mie însumi mi-au plăcut mereu poveștile și îmi plac și acum. Am început să scriu poezii pentru copii. Am terminat două volume și m-am dus la singura editură pentru copii, Ion Creangă. Un redactor de acolo mi-a spus că nu se mai caută poezii și m-a sfătuit, dat fiind faptul că eram profesor de istorie, să scriu roman istoric. M-am documentat vreme de câteva luni pentru un roman care îl avea ca personaj pe Radu de la Afumați.*

Evenimentul a fost însoțit de recitalul muzical susținut de grupul *E.V. I. Band Music*. La finalul celei de-a doua lansări publicul a pus întrebări și a primit răspunsuri, s-a citit din creația autorului, iar epigramiștii l-au asaltat cu creații realizate pe loc. Ziua de marți, 25 aprilie 2017 a fost de fapt, o inspirată călătorie a copiilor și deopotrivă a adulților în minunata lume a poveștilor.